

Fővárosi Ítéltábla

6.Pf.20.024/2021/10.

A Fővárosi Ítéltábla a Bartos Ügyvédi Iroda (ügyvéd címe, ügyintéző: dr. Bartos Bálint Dániel ügyvéd) és a Gál András Ügyvédi Iroda (ügyvéd címe, ügyintéző: dr. Gál András ügyvéd) által képviselt felperes (felperes címe) felperesnek a Szekér Ügyvédi Iroda (ügyvéd címe, ügyintéző: dr. Szekér Gyula ügyvéd) által képviselt alperes (alperes címe, tartózkodási hely: alperes tartózkodási helye) alperes ellen kártérítés iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2020. november 25. napján meghozott 6.P.23.421/2018/102. számú ítélete ellen az alperes által 103. sorszám alatt benyújtott és Pf.6. és 8. sorszám alatt kiegészített fellebbezés folytán – tárgyaláson kívül – meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 425.000 (négysszázhuszonötezer) forint másodfokú perköltséget, és térítsen meg az államnak külön felhívásra 2.000.000 (kétfmllió) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

[1] A peres felek között korábban évekig párkapcsolat állt fenn, amelyet a felperes 2012-ben megszakított. Az alperes 2013. március 12-én a felperest elkábította és megkötözte, majd nemi szervére és annak környékére lúgot öntött. Ennek következtében a felperes a hasfalán, a gáttájékra és hüvelybemenetre áttérjedően, mindkét combjának elülső és belső felszínén, továbbá a jobb lábfején II-III. fokú kémiai égési sérüléseket szenvedett. Nemi szervének funkciói korlátozottá váltak, több korrekációs műtéten esett át.

[2] A bíróság jogerős ítéletével az alperest – egyebek mellett – életveszélyt okozó testi sértés büntetében mondta ki bűnösnek.

[3] A felperes 2017. december 20-án indított pert az alperessel szemben. Keresetében a Ptk. 75. § (1) bekezdése, 76. §-a, 84. § (1) bekezdés a) és e) pontja, 339. § (1) bekezdése, 355. § (1) és (4) bekezdése alapján kérte annak megállapítását, hogy az alperes azzal, hogy 2013. március 12-én reggel leöntötte testét lúggal, sérüléseket okozott, és megsértette a testi épséghez és az egészséghez fűződő személyiségi jogait, kérte továbbá az alperesnek 25.000.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelezését.

[4] Az alperes a jogalapot és összezszerűséget egyaránt vitatva a kereset elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy a terhére rótt bűncselekményt nem követte el. A felperes sérüléseinek súlyosbodásáért, a maradandó fogyatékoság kialakulásáért a téves kezelési módot választó kórház terhel a felelősség, és nem állnak fenn közös károkozás Ptk. 344. § (1) bekezdésében meghatározott szabálya alkalmazásának feltételei. Térben, időben és cselekvőségben ugyanis a kórház magatartása és az elkövető magatartásától elkülönült. Állította, hogy a lefolytatott szakértői bizonyítás az okozati összefüggés és az összezszerűség vonatkozásában is hiányos. Az elszenvedett egészségkárosodás mértékéhez képest a felperes sérelmei jóval kisebb összegű kártérítéssel ellensúlyozhatók.

[5] Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes testi épséghez és az egészséghez fűződő személyiségi jogait azáltal, hogy 2013. március 12-én leöntötte a felperes testét lúggal, így sérülést okozott. Az alperest a felperes javára 25.000.000 forint nem vagyoni kártérítés, és 1.206.500 forint perköltség, az állam javára az adóhatóság felhívására 1.500.000 forint feljegyzett illeték, a Gazdasági Hivatalának felhívására pedig 461.457 forint állam által előlegezett szakértői költség megfizetésére kötelezte.

[6] Ítéletének indokolásában az elsőfokú bíróság kifejtette: a Pp. 4. § (2) bekezdése értelmében a büntető bíróság jogerős ítélete a bűncselekmény elkövetése és az annak alapjául szolgáló tények tekintetében is kötötte. A büntető ítélet pedig megállapította, hogy az alperes volt az, aki lúggal leöntötte a felperest, amely II-III. fokú égési sérüléseket okozott neki. Az alperes ezzel megsértette a felperes Ptk. 75. § (1) bekezdése és 76. §-a által védett személyiségi jogait. A büntető ítélet alapjául szolgáló tényekből következett egyúttal az is, hogy az alperes a felperesnek kárt okozott és magatartása felróható volt. Kártérítési felelőssége tehát a Ptk. 339. § (1) bekezdése alapján fennáll.

[7] A bíróság kifejtette: minden olyan esetben közös a károkozás, ha a károsodáshoz vezető okfolyamatban akár egyidejűleg, akár egymást követően többen vesznek részt, és a kár közrehatásuk eredménye. Közös károkozás azokban az esetekben nem állapítható meg, melyekben egy utóbb bekövetkezett esemény az oksági láncolatát megszakítja és a korábbi eseményt az okozatosság szempontjából jelentéktelenné teszi. A perbeli eset azonban nem ilyen, mert a felperes súlyos, II-III. fokú égési sérülésekkel került kórházba. Utalt arra, hogy a közös károkozók egyetemleges felelőssége csupán kedvezőbbé teszi a károsult helyzetét, ugyanakkor nem zárja ki a károkozók egymással szembeni

igényérvényesítését. Az alperes felelőssége akár önálló károkozóként, akár az egészségügyi szolgáltatóval egyetemlegesen a Ptk. 344. § (1) bekezdése alapján mindenképpen fennáll, ezért a bíróság nem tartotta szükségesnek annak vizsgálatát, hogy a felperes ellátása során a kórház a szakmai szabályok betartásával az elvárható gondossággal járt-e el.

[8] Az elsőfokú bíróság a perben szerzett szakvéleményt aggálytalannak, hiánytalannak és kellően indokoltnak találta, annak kiegészítését egyetlen vonatkozásban sem tartotta szükségesnek. Utalt arra, hogy a szakértő rendelkezésére állt a teljes perirat, ami tartalmazta a felperes betegségétűjtát is. A személyes vizsgálata ellen a felperes, bizonyítási kötelezettsége ismeretében tiltakozott. Álláspontja szerint mivel a felek közötti jogvita a kórház felelősségének vizsgálata nélkül, a támadás következtében a felperest ért nem vagyoni hátrányok alapján eldönthető volt, ahhoz a felperes személyes vizsgálatán alapuló szakvéleményre nem volt feltétlenül szükség. A bíróság az elkövetett bűncselekmény egyedisége alapján, és az eljáró szakértő erre vonatkozó kétsége hiányában bizonyítottanak látta, hogy a csatolt fényképek a felperes sérüléseiről készültek. A szakvéleményt ugyanakkor annak figyelembevételével értékelte, hogy a 2013 és 2015 között készült felvételek a felperes aktuális egészségi állapotának pontos rögzítésére nem voltak alkalmasak. A bíróság megállapította, hogy a szakvélemény megfelelt az igazságügyi szakértői törvény 47. § (4) bekezdésében előírtaknak, amennyiben tartalmazta a vizsgálat módszerének rövid ismertetését, a szakmai ténymegállapításokat, és a szakértő véleményét.

[9] A perben kirendelt szakértők véleménye alapján a bíróság megállapította, hogy a kórházból történt elbocsátása után a felperes önmagát ellátni nem tudta, a kötőcserek, a vizelet- és székletürítés és a menstruáció jelentős fájdalmakat okoztak számára, melyek enyhítésére erős, kábító hatású fájdalomcsillapítók használatára kényszerült. A sérülések területére bőrtranszplantáció történt, amely miatt a hasfalán, a szeméremtesten, a gáttájékon és mindkét combon, enyhébb fokban a donor területen, valamint a jobb lábfejen levő sérülés helyén hegesedés alakult ki. Állapota jelenleg is kezeléseket igényel. Hüvelyszérülésének következtében a nyákot termelő Bartholin mirigy kivezető csatornái nem működnek, a hüvelyszárazság állandó diszkomfort érzetet eredményez és a felperes síkosító krémek használatára szorul. A hüvelyflóra károsodása a hüvelyi és húgyúti fertőzésekre is hajlamosít. A szövetkárosodás következményeként a hüvelybemenet körkörös, hegesen szűkült, amely napi szinten kifejezetten fájdalmas hüvelytágítást tesz szükségessé. A menstruációs váladék ürülése még jelenleg is problémát okoz, és a hegesen szűkült hüvelybemenet miatt szexuális élete korlátozott. A gáttájékon kialakult hegesedés, a külső nemi szervek károsodása, a bőrátültetés utáni állapot véglegesnek tekinthető, az eredeti anatómiai viszonyokat helyreállítani nem lehet. Felmerülhet további plasztikai sebészeti beavatkozás elvégzésének lehetősége, annak kimenetele azonban kétséges, a felperes szexuális élete korlátozott és fájdalmas marad, mert a klitorisban levő idegvégződések, a Bartholin mirigyek, és a hüvelybemenet rugalmassága nem pótolható.

[10] A pszichiátriai és pszichológiai vizsgálata alapján készült szakvélemény alapján a bíróság megállapította, hogy a felperesnél aktuálisan is súlyos tünetekkel jellemezhető poszttraumás stressz diagnosztizálható, ami az elszorított bűncselekmény következménye. A pszichés tünetként jelentkező szorongásos-depresszív affektus, alacsony önértékelés és biztonságérzet veszteség, pesszimista attitűd, katasztrofizáló gondolkodás, a poszttraumás

stresszbetegség, a gyászfolyamat lezajlásának megakadása, a testkép negatív változása, a nőiség élményének és szexualitásának sérülése, a munka és szabadidős tevékenységek korlátozódása, az interperszonális kapcsolatok beszűkülése a felperes életminőségének súlyos fokú romlását eredményezi.

[11] A bíróság kiemelte: az alperes által hivatkozott, a megváltozott munkaképességű személyek ellátásával kapcsolatos, a komplex minősítésre vonatkozó részletes szabályokról szóló 7/2012. (II. 14.) NEFMI rendelet [a továbbiakban: NEFMI rendelet] mérlegelési szabadságát nem korlátozta. A nem vagyoni kártérítés összegét az egyedi ügyben rendelkezésére álló körülmények mérlegelése alapján kellett megállapítania, a felperes össz-szervezeti egészségkárosodásának százalékos mértéke csupán egy támpont lehetett volna döntése során. A más ügyekben hozott ítéletekkel megállapított kártérítések szintén mérlegelési szempontként voltak figyelembe vehetőek, döntése során azonban nem kötődtek.

[12] Mindezek előre bocsátását követően a nem vagyoni kártérítés mértékének meghatározása során a bíróság értékelte, a felperes súlyos traumát élt át a bűncselekmény elkövetése során, majd azt követően szintén kivételes fájdalmakat volt kénytelen elviselni egy érzékeny testtáján. Fájdalmai nem szűntek meg, több, mint hét évvel a cselekmény elkövetését követően is naponta fájdalmas műveletek elvégzésére kényszerül a legalapvetőbb élettani működései fenntartása érdekében és folyamatos diszkomfort érzetet kell elviselnie. A traumát nem volt képes feldolgozni, poszttraumás stresszbetegsége aktív. A gáttájéki hegesedés a természetes úton való teherbeesését kizárja, gyermekvállalási lehetőségeit lényegében megszüntette. A bíróság értékelte, hogy a cselekmény elkövetésekor a felperes 43 éves volt, két iskoláskorú gyermeket nevelt, anyai feladatait sérülése miatt hosszú ideig nem tudta ellátni, és szembesülnie kellett az őt ért bűncselekménynek a gyermekeire gyakorolt negatív hatásaival is. Testképe negatív irányba változott, nőiség-élménye és szexualitása súlyosan sérült, életének lényegében valamennyi területét hátrányosan érintette alperes károkozása. Mindezek alapján a bíróság nem tartotta eltúlzottnak a felperes követelését, ezért a Ptk. 355. § (4) bekezdése alapján, a 34/1992. (VI. 1.) AB határozatban kifejtettekre is figyelemmel a kereset szerint marasztalta az alperest. Utalt arra, hogy a nem vagyoni kártérítés összegét a felperes kérelmének megfelelően a 2017. évi értékviszonyok alapján állapította meg.

[13] A bíróság kiemelte, hogy a szakvélemény átvételétől a tárgyalás berekesztéséig eltelt idő elegendő volt ahhoz, hogy a jogi képviselője által tett észrevételeken túl az alperes a szakvéleménnyel kapcsolatos személyes észrevételeit is előterjessze. Az alperes szakértők meghallgatására vonatkozó, illetve valamennyi további bizonyítási indítványát a per eldöntéséhez szükségtelennek tartotta. A perköltség viseléséről a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján döntött.

[14] Az elsőfokú ítélettel szemben az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben elsődlegesen annak megváltoztatását és a kereset elutasítását, másodlagosan a hatályon kívül helyezését, harmadlagosan a megítélt kártérítés összegének 2.500.000 forintra való leszállítását kérte.

[15] Fellebbezésében az alperes továbbra is vitatta, hogy a felperes sérelmére bűncselekményt követett el. Fenntartotta az elsőfokú eljárás során tett nyilatkozatait, melyek közül kiemelten hivatkozott a 2020. november 3-i előkészítő iratában írtakra és az ahhoz mellékelte bírósági ítéletben foglaltakra. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a Pp. 182. § (2) bekezdésének szabályát megsértette azzal, hogy nem tette lehetővé számára, hogy a szakértőhöz kérdéseket intézzon. Állította, hogy személyes vizsgálatának hiányában a felperes jelenlegi állapotára vonatkozó szakvélemény nyilvánvalóan nem megalapozott, és az ítéletben rögzítettekkel ellentétben a 2019. október 4-én megtartott tárgyaláson a felperes a szakértői vizsgálat elvégzésébe ténylegesen beleegyezett. Hangsúlyozta, hogy személyes vizsgálat hiányában a szakértőnek a fájdalom meglétére vonatkozó megállapítása nem tekinthető tudományos megalapozottságú bizonyítéknak. Általánosságban is elmondható, hogy a szakvélemény a felperes előadásainak kivonatos közlésére szorítkozott, ami érdemi ellenőrizhetőségének hiányában szakértői bizonyosságú megállapításokhoz nem elegendő. Az alperes ezért a szakvélemény kritikáját tartalmazó elsőfokú eljárásban tett valamennyi nyilatkozatát fellebbezése indokaként fenntartotta.

[16] Az alperes különböző esetekkel illusztrálva rámutatott egy kis sérüléshez képest nagyobb orvosi műhiba esetén az orvos felelőssége önálló kezelésének indokoltságára. Hangsúlyozta, hogy a kórház zárójelentése szerint a felperes eredeti sérülésének tényadatai sem az életveszély lehetőségét, sem károsodásának maradandóságát nem vetítették előre. Fenntartotta azt az álláspontját, hogy a több okból bekövetkezett kár megtérítése iránti igény elbírálása során a különböző károk közrehatását vizsgálni kell (BH2010. 64.). Kifogásolta, hogy a bíróváltást követően eljáró új bíró az elődje által elrendelt, a kórház szerepének tisztázására irányuló bizonyítás lefolytatását mellőzte, melynek eredményeként álláspontja szerint ítélete téves és megalapozatlan. Az ítélet hatályon kívül helyezését ezért a felperes személyes vizsgálatán alapuló szakértői bizonyítás elrendelése útján a felperes sérülései és a kórház eljárása közötti összefüggés tisztázásának szükségessége miatt indítványozta.

[17] Az alperes sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság a felperes égési sérülésére a kórházi iratokkal ellentétes megállapításokat tett, és azt „igen súlyosnak” minősítette. Arra hivatkozott, hogy az Egészségügyi Minisztérium Szakmai Protokollja szerint ilyen kategória nincsen. Sérüléseit a felperes kis felszínen, a testfelülete 3%-án szenvedte el. Ebből is csak 0,5% területen és nem létfontosságú szervén volt III. fokú égési sérülése, az ezt meghaladóak a Protokoll meghatározása szerint felületes, részleges mélységű égésnek minősültek. Ennek azért tulajdonított ügydöntő jelentőséget, mert az elsőfokú bíróság a felperes sérülésének súlyosságából vonta le az okozati lánc megszakíthatatlanságára vonatkozó következtetését. Álláspontja szerint a kórház tévesen, a Szakmai Protokoll 3.3.2. pontjába ütköző módon járt el, amikor a 24 órán belül elvégzett műtét helyett a konzervatív kezelést választotta, és ezzel a felperes sérüléseinek hegesedését és kimélyülését okozta. A felperes életét pedig az öt héttel később elvégzett műtéttig már kialakult torzító hegek nehezítik meg, végső soron ezek okozzák sérülései maradandóságát is.

[18] Az alperes álláspontja szerint a felperes javára megítélt kártérítés rendkívüli mértékben eltúlzott, mintegy tízszerese a bírói gyakorlat szerint reális kártérítésnek, és a bíróság nem adta indokát a kialakult gyakorlattól eltérő döntésének. Hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság által figyelmen kívül hagyott NEFMI rendelet 11.1. pontja alapján a felperes össz-szervezeti egészségkárosodása csupán 16-21%, vagyis jelen állapotában kismértékű. Más kártérítési perekben eljáró bíróságok pedig 66% mértékű össz-szervezeti egészségkárosodás esetén 10 millió forint, a látás elvesztése esetén 3 millió forint, egyik kéz csontkolódása esetén 5 millió forint, a munkaképesség teljes elvesztése, segítség nélküli életképtelen állapot esetén 13 millió forint nem vagyoni kártérítést ítélték meg.

[19] A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult.

[20] A felperes álláspontja szerint az elsőfokú ítélet ténybelileg és jogilag is megalapozott. Állította, hogy az alperes álláspontjával ellentétben kára nem több, hanem egyetlen egzaktan behatárolható okra vezethető vissza, arra, hogy a testére az alperes lúgot öntött. Az alperes brutális bűncselekménye nélkül nem szorult volna a kórházban ellátásra, ezért a nem megfelelő kezelése is az alperes jogellenes magatartásának következménye, és nem szakította meg az alperes cselekményével indult oksági láncolatot. A Ptk. 344. §-ának megalkotásával a jogalkotónak éppen az volt a szándéka, hogy hasonló esetekben a károsultaknak ne kelljen további eljárásokat indítaniuk minden egyes károkozásban részes féllel szemben. Az eljárás során következetesen nem utalt arra, hogy ellátása során bármelyik egészségügyi intézmény nem megfelelően járt el. Változatlan álláspontja szerint a kárt kizárólag és egyedül az alperes okozta, melyet alátámaszt a peranyag és a szakvélemény is. Az alperes fellebbezésbeli hivatkozásai a büntető-, majd a polgári eljárásban már tételesen cáfolásra kerültek. Az alperes azonban az egészségügyi intézmény nem megfelelő eljárása esetén is felel, abban ugyanis mind a jogirodalom, mind a bírói gyakorlat következetes, hogy a közös károkozás akkor is megállapítható, ha a károkozók tevékenységüket egymást követően fejtették ki, amennyiben a kár bekövetkeztében szervesen közrehatottak. A balesetet okozó személy és a műhibát vétő orvost foglalkoztató kórház az irányadó bírói gyakorlat szerint [a teljesség igénye nélkül: BDT2020. 4270., BDT2016. 3529., EBH2000. 199., BH2004. 145., BH2000. 198., PK 40. szám] egyetemlegesen felelnek a károsultat ért károkért. Mindezek miatt az elsőfokú bíróság helyesen járt el, amikor az egészségügyi intézmény felelősségének vizsgálatát mellőzte. Az alperes ettől függetlenül érvényesítheti igényét az általa felelősnek tartott kórházzal szemben. A Pp. 58. § (1) bekezdése alapján pedig az egészségügyi intézményt perbe hívhatta volna, ezzel a lehetőségével azonban nem élt.

[21] A felperes kiemelte, hogy az alperes által felhívott, munkajogviszonnyal kapcsolatos, illetve egyéb baleseti kárigényekről hozott döntések azért nem szolgálhatnak útmutatóul, mert azokat nem bűncselekmény elkövetésével okozták. Jelen per továbbá nem tartozik a megváltozott munkaképességű személyek ellátása során alkalmazandó NEFMI rendelet hatálya alá. Ilyen cselekményre vonatkozó döntés hiányában pedig az irányadó bírói gyakorlat figyelembevétele fogalmilag kizárt. Utalt arra, hogy a szakértő egyértelműen megállapította, hogy élete jelentős mértékben bekorlátozódott, a kárkövetkezmények maradandók és véglegesek, a beavatkozások esetében érdemi javulást nem hozhatnak. Az

alperes által elkövetett bűncselekmény következtében kirívóan súlyos traumát élt át és él át élete végéig.

[22] A Fővárosi Ítéltábla teljes terjedelemben vizsgálta felül az elsőfokú bíróság ítéletét, mert annak első fokon jogerőre emelkedett rendelkezése nem volt [Pp. 228. § (4) bekezdése].

[23] A fellebbezés nem megalapozott.

[24] A felperes olyan kára megtérítését kérte a perben, amit – állítása szerint – az alperes bűncselekmény elkövetésével okozott. A Pp. 4. § (2) bekezdése értelmében ha jogerősen elbírált bűncselekmény vagyoni jogi következményei felől polgári perben kell határozni, a bíróság a határozatában nem állapíthatja meg, hogy az elítélt nem követte el a terhére rótt bűncselekményt. Ebből a szabályból az következik, hogy a jogerős büntető ítélet az ítéletben megállapított tényektől való eltérés lehetőségét, ezáltal a kártérítési perben lefolytatható bizonyítás terjedelmét eleve korlátozza. A büntető bíróság ítéletével az alperes bűnösségét a 2012. évi C. törvény (Btk.) 164. § (1) bekezdésébe ütköző, és a (8) bekezdés I. fordulata szerint minősülő büntettségben állapította meg. A Pp. 4. § (2) bekezdésének szabályából következő kööttség az elkövetett bűncselekmény valamennyi tényállási elemeire kiterjedt [BH2020. 70.], ami azt jelentette, hogy a cselekmény vagyoni jogi következményeinek levonása iránt indított perben már nem volt vitássá tehető, hogy az alperes a felperes testi épségét életveszélyt okozó módon sértette.

[25] A büntető ítélet ugyanakkor a tényállás részeként rögzítette azt is, hogy az égési sérülések a felperesnél maradandó fogyatékoságot és súlyos egészségromlást okoztak [Fővárosi Törvényszék 31.B.1146/2015/31. számú ítélete 4. oldal, Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 16.Bf.212/2017/71. számú ítélete 47. oldal, Kúria Bhar.I.690/2018/12. számú ítélete 9. oldal]. A felperes nemi szervének funkciója ugyanis súlyos mértékben, ezzel szexuális élete életének hátralevő részében véglegesen korlátozottá vált [Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 16.Bf.212/2017/71. számú ítélete 69. oldal]. A sérülés maradandóságát a büntető bíróság kizárólag azért értékelte csak a büntetés kiszabása körében súlyosító körülményként, mert az alperes cselekménye az életveszély okozása folytán súlyosabban minősült, és az életveszély mellett a maradandó fogyatékoság okozásáért való büntetőjogi felelősség megállapítása ugyanazon elkövetési magatartás kétszeres értékelését jelentette volna. A Pp. 4. § (2) bekezdéséből következő ténymegállapítási kööttség azonban a bűncselekmény tényállási elemein túl a bűnösség megállapítása során figyelembe vett tényekre is kiterjedt [BH2020. 150.], ami az Ítéltábla álláspontja szerint kizárta, hogy a kártérítési perben eljáró bíróság a felperes maradandó fogyatékoságának vagyoni jogi következményei alól az alperest mentesítse.

[26] A Pp. 4. § (2) bekezdésének szabályától függetlenül önmagában a közös károkozók Ptk. 344. § (1) bekezdése szerinti felelősségére figyelemmel sem kellett a perben

folytatott szakértői bizonyításnak a kórház felelősségének vizsgálatára kiterjednie. Az elsőfokú bíróság által a közös károkozással kapcsolatban kifejtetteket az Ítéltábla mindenben osztotta, azokból csupán annyit emel ki, hogy a felperes sérüléseinek súlyossága folytán az alperes és a kórház magatartása között szerves oksági kapcsolat állt fenn a károsodáshoz vezető folyamatban.

[27] Sem az eljárási [Pp. 177-183. §], sem a szakértőkre irányadó szabályok alapján nem minősült megalapozatlannak a szakvélemény önmagában amiatt, hogy a szakértő azt az érintett vizsgálata nélkül, a rendelkezésre álló orvosi dokumentáció alapján készítette. Tekintettel arra, hogy a személyes vizsgálatához való korábbi hozzájárulását a felperes utóbb már nem tartotta fenn, az elsőfokú bíróság 63. számú kirendelő végzésében foglaltak szerint a szakértő feladatát képezte a személyes vizsgálat szükségességének a megítélése. A szakértő a feltett releváns kérdéseket a felperes vizsgálata nélkül is megválaszolhatónak tartotta, a vizsgálat elmaradását így nem lehetett a szakvélemény bizonyító erejét kizáró hiányosságként értékelni. A szakértő véleményének 40. oldalán csupán azt jelezte, hogy a további plasztikai sebészi beavatkozások szükségessége kizárólag a felperes jelenlegi – fizikai vizsgálattal feltárt – állapota alapján ítéltető meg, ennek a körülménynek azonban sem az alperes felelősségének a fennállása, sem a felperes kárának mértéke szempontjából jelentősége nem volt. A szakvélemény szerint ugyanis (45. oldal) a sebészeti beavatkozások eredménye kétséges, a felperes szexuális élete további műtétek esetén is korlátozott, fájdalmas marad.

[28] A Pp. 182. § (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a szakértőhöz a véleményre vonatkozólag, ennek előterjesztése után kérdéseket lehet intézni. Ennek következtében lényeges eljárási szabálysértésnek minősülhet, amennyiben a fél ezt a jogát nem gyakorolhatta. Az Ítéltábla álláspontja szerint a 89. és 91. számon előterjesztett észrevételei szerint az alperes valójában a szakértői bizonyítás kiegészítését kívánta elérni a felperes személyes szakértői vizsgálata, egészségkárosodása mértékének és pszichés állapotromlása rész-oki összefüggéseinek meghatározása érdekében. Ezekre azonban a per eldöntéséhez nem volt szükség. Az elsőfokú bíróság által feltett releváns kérdéseket a szakértő megválaszolta, a perben beszerzett szakvélemény nem volt hiányos, vagy ellentmondásos, nem állt fenn olyan helyzet, amely a Pp. 182. § (3) bekezdése alapján további szakértői bizonyítás lefolytatását tette volna szükségessé. A bíróság pedig köteles ügyelni arra, hogy az üggyel összefüggésben nem álló körülményekre a tárgyalás ne terjedjen ki [Pp. 133. § (2) bekezdése]. Mindezekre tekintettel az Ítéltábla a szakértő tárgyalásra való idézésének a mellőzését nem értékelte olyan eljárási szabálysértésként, ami a Pp. 252. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését indokolta volna. Maga nem vett fel szakértői bizonyítást, az elsőfokú bíróságnak erre való utasítását sem tartotta szükségesnek [Pp. 252. § (3) bekezdése], és az elsőfokú ítéletet a rendelkezésre álló adatok alapján felülbírált.

[29] Az alperes cselekménye folytán bekövetkezett személyiségi jogsérelmei miatt a felperes a Ptk. 84. § (1) bekezdés e) pontja és 355. § (1) és (4) bekezdése alapján olyan mértékű pénzbeli kártérítésre tarthatott igényt, amely az elszenvedett testi-lelki sérelmei kiegyensúlyozására alkalmas. Az elsőfokú bíróság a felperes egészségügyi dokumentációja és az orvosszakértői vélemény alapján ítéletében teljeskörűen és helytállóan rögzítette mindazon körülményeket, amelyek a felperes életminőségének romlását eredményezték. A felperes sérelmét jelentő egyes körülmények ismételt értékelése nélkül az Ítéltábla összességében azt

emeli ki, hogy az alperes a felperest nőiségében megalázta, és fájdalmas sérüléseket okozott. Azok következményeként alapvető életfunkcióiban és mindennapos élettevékenységeiben a felperes jelenleg is korlátozott. Soha nem lesz képes teljes értékű életet élni, pszichés állapotromlása olyan mértékű, ami további gyógyszeres és pszichoterápiás kezelését teszi szükségessé.

[30] A fellebbezésben foglaltakra figyelemmel az Ítéltábla kiemeli, hogy a nem vagyoni kártérítés meghatározása során alapvetően nem a bekövetkezett egészségkárosodás mértékének, hanem az egészségkárosodás károsult korának megfelelő életlehetőségeire gyakorolt hatásának van ügydöntő jelentősége. A bűncselekménnyel okozati összefüggésben elszenvedett sérelmeinek feltárása mellett ezért nem volt lényeges a felperes össz-szervezeti egészségkárosodása mértékének a meghatározása. Az elsőfokú bíróság helyesen utalt arra is, hogy a sérelmek kompenzálására alkalmas pénzbeli kártérítés meghatározása során a bekövetkezett hátrányokat összességükben, a károsult egyedi körülményeit figyelembe véve kell értékelni. Az egyedi ügyben rendelkezésre álló bizonyítékokhoz képest a más perekben megítélt kártérítések legfeljebb orientáló szereppel bírnak a kárigény elbírálása során. Az alperes fellebbezésében hivatkozott eseti döntések egyébként is részben a felperesétől eltérő időpontban, részben más jellegű sérüléseket elszenvedett károsultak ügyében születtek. Az elsőfokú bíróság által megállapított nem vagyoni kártérítés a felperes sérelmére elkövetett bűncselekmény jellegéhez, annak a felperes személyiségére gyakorolt hatásához, az életminőségében okozott hátrányos változásokhoz képest nem volt eltúlzott, az előzőekben kifejtettek alapján az Ítéltábla sem a leszállítására, sem a kereset elutasítására nem látott indokot.

[31] Az Ítéltábla az elsőfokú bíróság által a nem vagyoni kártérítés körében kifejtetteket mindössze egy tekintetben tartotta szükségesnek helyesbíteni. A Ptk. 355. § (1) és (4) bekezdésének, illetve 360. § (1) bekezdésének együttes értelmezéséből az következik, hogy a bíróság a nem vagyoni hátrányok bekövetkezésének időpontjában fennálló, vagy – a sérelmek jelentkezésének folytonossága, illetve a károsult időközbeni állapotromlása esetén – az elbíráláskori ár- és értékviszonyokat veheti figyelembe a nem vagyoni kártérítés meghatározása során. A bűncselekmény a felperes számára nem vagyoni hátrányt jelentő körülményei az alperes cselekményével egyidejűleg azonnal jelentkeztek, és azóta is folyamatosan fennállnak. A felperes állapota nem 2017. évvel vált véglegessé, ezért a keresetlevél benyújtásakor élet- és értékviszonyok a kereseti kérelem megalapozottsága ellenére nem voltak viszonyítási alapként elfogadhatók. Ennek azonban az érdemi döntés szempontjából nem volt jelentősége, mert a felperes késedelmi kamatigényt nem érvényesített, és a megállapított nem vagyoni kártérítés az ítéletkorin árszinten kétségtelenül megalapozott volt.

[32] A kifejtettek alapján az Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét – indokolásának módosításával, illetve kiegészítésével – a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[33] Az alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért az Ítéltábla a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján a felperes ügyvédi munkadíjából álló másodfokú perköltsége

megfizetésére, az Itv. 74. § (3) bekezdése folytán alkalmazott 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján pedig a feljegyzett fellebbezési illeték megtérítésére kötelezte.

Budapest, 2021. június 1.

Világhyiné dr. Böcskei Terézia s.k.
a tanács elnöke

dr. Csóka István s.k.
előadó bíró

dr. Lente Sándor s.k.
bíró